

Sygn. akt VI U 1923/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2017 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: S. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 6 maja 2016 r., znak: (...)

w sprawie: S. R.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o składki

1) oddala odwołanie,

2) zasądza od ubezpieczonego S. R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 4.800 (cztery tysiące osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją organ rentowy na podstawie art. 83 ust.1 w związku z art. 46 ust.1, art.32 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że S. R. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 16 275,12 zł, z wyszczególnieniem kwot na poszczególne fundusze wskazane w decyzji.

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek S. R. wniósł o jej uchylenie stwierdzając, że organ rentowy bezpodstawnie naliczył składki ZUS przy braku zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej oraz popełnił błędy formalne w toku postępowania administracyjnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Płatnik składek S. R. w 1995 r. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej, obejmowała ona handel i usługi, handel dotyczył artykułów przemysłowych. Działalność gospodarczą prowadził jednoosobowo. Odwołujący pośredniczył w sprzedaży artykułów gospodarstwa domowego - odkurzaczy, robotów kuchennych, był przedstawicielem handlowym związanym z firmą Handlową (...) należącą do A. F. w B.. W 2005 r. zgłosił czasowe zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej na okres 36 miesięcy, bo został zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez R. Ż.. Początkowo był zatrudniony na czas określony a następnie na czas nieokreślony. Pracował tam do 31.07.2009 r.

Odwołujący figuruje w (...) jako osoba ubezpieczona z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w okresie od 01.01.1999 r. do 30.10.2005 r., od 02.01.2008 r. do 30.07.2010 r., od 21.08.2013r. do 30.09.2014 r. oraz od 11.01.2016 r.

Ubezpieczony zgłosił się do ubezpieczenia w okresach od 01.01.1999 r. do 30.10.2005 r., od 02.01.2008 r. do 30.07.2010 r., od 21.08.2013 r. do 30.09.2014 r.

Odwołujący sam dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń od dnia 02.01.2008 r. w ramach „jednego okienka”.

Po rozliczeniu konta odwołującego ZUS stwierdził zaległości na jego koncie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia za okres od lipca 2009r. do lipca 2010r. Pismem z dnia 07.04.2016 r. ubezpieczony został powiadomiony o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia wysokości zadłużenia. Pismem z dnia 16.04.2016 r. ubezpieczony poinformował, że nie posiada dokumentacji z okresu od sierpnia 2009 r. do lipca 2010 r. stwierdzających zgłoszenie płatnika składek do ZUS. Wskazał, że w spornym okresie miał zawieszoną działalność, którą zamknął w lipcu 2010 r. Do pisma odwołujący nie dołączył żadnych dokumentów. W okresie od 01.02.2007 r. do 31.07.2009 r. odwołujący posiadał inny tytuł do ubezpieczeń, zwalniający go z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Z tego względu w zaskarżonej decyzji za miesiąc lipiec 2009 r. zostały wykazane tylko składki na ubezpieczenie zdrowotne, ponieważ odwołujący podlegał tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Od 01.08.2009 r. odwołujący nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń, dlatego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlegał wszystkim ubezpieczeniom, zatem za okres od sierpnia 2009 r. wykazano w zaskarżonej decyzji wszystkie składki.

Decyzją z dnia 06.05.2016 r. organ rentowy stwierdził, że odwołujący jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okresy i w wysokości ustalonej w decyzji. W decyzji wskazano, że zadłużenie wraz z należnymi, odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 16.275,12 zł.

Po rozwiązaniu stosunku pracy łączącego odwołującego z R. Ż. 31.07.2009 r. odwołujący szukał pracy, nie wyjeżdżał w tym okresie za granicę. Utrzymywał się z pomocy rodziny. S. R. wykazywał jednak dochody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za 2009r. i 2010r. i składał zeznania podatkowe za powyższe okresy. Przychód, który wykazał w zeznaniach podatkowych uzyskał ze sprzedaży maszyn i urządzeń potrzebnych mu w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej, która to sprzedaż nastąpiła w okresie objętym decyzją. Środki uzyskane ze sprzedaży pozwoliły mu na zawarcie ugody z bankami.

dowód: dokumenty w aktach rentowych –w szczególności zgłoszenie k.5, oświadczenie k.5, informacja Urzędu Miasta I. k. 46-47, informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego k.48, zeznania odwołującego-zapis A/V protokołu rozprawy k. 60,68.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach rentowych oraz aktach sprawy, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań odwołującego, którym dał wiarę i w których odwołujący przyznał fakt prowadzenia działalności gospodarczej w okresie objętym zaskarżoną decyzją.

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odwołujący nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających zawieszenie działalności gospodarczej w spornym okresie, nie wykazał też by działalności faktycznie nie prowadził.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Zgodnie z art. 32 ww. ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności, osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o sus ustawy wskazano, iż za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się osobę prowadzącą tę działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. W szczególności znaczenie posiada art. 2 ustawy z o swobodzie działalności gospodarczej który definiuje działalność gospodarczą, jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Na podstawie art. 13 pkt 4 ustawy systemowej obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W przepisie art. 14a ust. 1 i 1a u.s.u.s. wskazano, iż przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 30 dni do 24 miesięcy.

Zawieszenie działalności gospodarczej winno się traktować, jako przerwę lub przestój w jej prowadzeniu działalności wymuszone przez okoliczności, które uniemożliwiają prowadzenie jej w sposób zorganizowany i ciągły dla realizacji celu zarobkowego; stan, w którym nadal istnieje przedsiębiorstwo i powstałe stosunki, zarówno prywatnoprawne, jak też publicznoprawne, lecz działalność gospodarcza zostaje wstrzymana. Zawieszenie działalności gospodarczej nie jest czasowym jej zaprzestaniem, ale jej ograniczeniem. Stanowi zdarzenie prawne, którego zaistnienie uzależnione jest od wpisu do ewidencji działalności gospodarczej – art. 14a s.d.g. w zw. z art. 13 pkt 4 u.s.u.s. (wyrok SN z 17.06.2011r., II UK 377/10; wyrok SN z 18.11.2011 r., I UK 156/11).

Okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej rozpoczyna się od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności, nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku, i trwa do dnia złożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej lub do dnia wskazanego w tym wniosku, który nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku. W stosunku do zobowiązań o charakterze publicznoprawnym zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej wywiera skutki prawne od dnia, w którym rozpoczyna się zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej do dnia poprzedzającego dzień wznowienia wykonywania działalności gospodarczej (art. 14a ust. 6 i 7 s.d.g.).

O zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującym wyłączenie z ubezpieczenia społecznego, decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności, a nie złożenie do organu rentowego wniosku o wyrejestrowanie z ubezpieczenia społecznego, jeżeli działalność gospodarcza jest nadal prowadzona (wyrok SN z 12.11.2007r., I

UK 147/07). W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób jest dobrowolne.

Oznacza to, że za ten okres przedsiębiorca może w ZUS złożyć wnioski o objęcie go dobrowolnie ubezpieczeniem emerytalnym i ubezpieczeniami rentowymi. Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej nie rodzi po stronie ubezpieczonego przedsiębiorcy obowiązku wyrejestrowania się z ubezpieczeń społecznych, zaś wznowienie wykonywania tej działalności nie wymaga ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń (art. 36a ust. 4 u.s.u.s.). Za okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca, który – co do zasady – powinien opłacać i rozliczać składki na własne ubezpieczenia społeczne, nie ma obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA oraz opłacania składek na ubezpieczenia.

Wskazany przepis art. 13 ust. 4 u.s.u.s. łączy obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym z prowadzeniem działalności gospodarczej, a nie jedynie z deklaracyjnym wpisem do ewidencji działalności gospodarczej, czy też posiadaniem numeru NIP i REGON. Kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej powstaje z mocy prawa.

Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Sąd Najwyższy wskazał, iż w przepisie art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych chodzi o faktyczne wykonywanie działalności pozarolniczej, w tym gospodarczej, co oznacza, iż wykonywanie tejże działalności, to rzeczywista działalność o cechach określonych w przywołanym art. 2 ust. 1 Prawa działalności gospodarczej, czyli działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. W wyroku z dnia 14 września 2007r. (III UK 35/07) Sąd Najwyższy stwierdził natomiast, że obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Tym samym do powstania obowiązku ubezpieczenia wymagane jest faktyczne prowadzenie tej działalności. Wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej to rzeczywista działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Rozpoczęcie działalności polega na podjęciu w celu zarobkowym działań określonych we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.

Wpis do urzędowego rejestru ma jednak charakter deklaratoryjny, a nie, konstytutywny i nie kreuje bytu prawnego przedsiębiorcy. Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi wyłącznie podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest zdarzeniem ani czynnością utożsamianą z podjęciem takiej działalności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 06 czerwca 2013r., III AUa 1928/12, LEX nr 1339313). Kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej i nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (por. wyroki Sąd Najwyższego: z 14 września 2007r., III UK 35/07, z 19 marca 2007r., III UK 133/06.; z 15 marca 2007r., I UK 300/06, z 27 czerwca 2006r., I UK 340/05, z 30 listopada 2005r., I UK 95/05; z 11 stycznia 2005r., I UK 105/04). Określenie przez samego przedsiębiorcę daty rozpoczęcia działalności gospodarczej wpisywanej do ewidencji powoduje jednak powstanie domniemania faktycznego, że z tą datą działalność gospodarcza została podjęta i jest prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji. Domniemanie faktyczne ma znaczenie dowodowe i może być obalone, co oznacza, iż okres prowadzenia działalności gospodarczej wynikającej z wpisu do ewidencji może być weryfikowany, lecz czynność ta musi być powiązana z wynikami postępowania dowodowego. W takiej sytuacji ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która wywodzi z niego skutki prawne.

Ocena, czy działalność gospodarcza jest wykonywana, należy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero w następnej kolejności - do ich kwalifikacji prawnej. Działalność gospodarcza to prawnie określona sytuacja, którą trzeba oceniać na podstawie zbadania konkretnych okoliczności faktycznych, wypełniających znamiona tej działalności lub ich niewypełniających. Prowadzenie działalności gospodarczej jest, zatem kategorią obiektywną, niezależnie od tego, jak działalność tę ocenia sam prowadzący ją podmiot i jak ją nazywa oraz czy dopełnia ciężących

na nim obowiązków z tą działalnością związanych, czy też nie (por. wyrok SA w Gdańsku z 28.10.2015r., sygn. akt III AUa 774/15).

Odwołujący nie zaproponował żadnych dowodów na obalenie domniemania wynikającego z faktu zgłoszenia się przezeń do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w dniu 2 stycznia 2008r, oraz wskazujących na to, że w spornym okresie działalność zawiesił i faktycznie jej nie prowadził. Postępowanie dowodowe, w tym zeznania samego odwołującego, potwierdziły, że S. R. w okresie którego dotyczy decyzja ZUS wykazywał dochody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za 2009r. i 2010r. i składał zeznania podatkowe za powyższe okresy. Przychód, który wykazał w zeznaniach podatkowych uzyskał ze sprzedaży maszyn i urządzeń potrzebnych mu w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej, która to sprzedaż nastąpiła w okresie objętym decyzją. Tym samym nie obalił domniemania, że działalność była zawieszona, co skutkowałoby brakiem obowiązku uiszczenia za okres ten składek.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 wyroku na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art.98 k.p.c. oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie składania odwołania przez płatnika składek.

SSO Ewa Milczarek